

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Természetvédelmi mérnöki MSc Szak**

**ÚJ DÉLVIDÉKI FÖLDIKUTYA POPULÁCIÓ LÉTREHOZÁSA
A MADARASI MARHAJÁRÁS TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEN –
LEHETŐSÉG AZ ÁTTELEPÍTÉS ÉS A MONITOROZÁS
MÓDSZERTANÁNAK TOVÁBBFEJLESZTÉSÉRE**

Belső konzulens: Dr. Sárospataki Miklós
egyetemi docens

Külső konzulens: Dr. Németh Attila
tudományos munkatárs

Készítette: **Schneider Viktor Sándor**
AWE5FH
Levelező tagozat

Intézet: Vadgazdálkodási és
Természetvédelmi Intézet

**Gödöllő
2023**

A DIPLOMADOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Új délvidéki földikutyá populáció létrehozása a Madarasi Marhajárás természetvédelmi területen – lehetőség az áttelepítés és a monitorozás módszertanának továbbfejlesztésére

Schneider Viktor Sándor

Természetvédelmi mérnöki MSc szak, levelező tagozat

Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet

Belső témavezető: (Dr. Sárospataki Miklós, egyetemi docens, Állattani és Ökológiai Tanszék, Szent István Campus, MATE)

Külső témavezető: (Dr. Németh Attila, tudományos munkatárs, Természetvédelmi Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék, Debreceni Egyetem)

A nyugati földikutyák (*Nannospalax (superspecies) leucodon*) hazánk legveszélyeztetettebb emlősállatai közé tartoznak. Sajátos életmódjuknak köszönhetően megőrzésük kifejezetten nehéz feladatot jelent a természetvédelem számára. A korábban Magyarországon szélesebb körben elterjedt – és kártevőként említett – földikutyák populációi az élőhelyeik átalakulásának, illetve megszűnésének következtében drasztikus mértékben lecsökkentek. A hazánkban is megtalálható délvidéki földikutyá (*Nannospalax (leucodon) montanosyrmiensis*) legnagyobb ismert populációja a 2017-ben országos jelentőségű védettségben részesült Bajai Földikutyá-rezervátumban található. Azonban a védett területen kívül eső – jelen esetben útépítési – helyszínen is detektálható volt a földikutyák jelenléte. Ennek megfelelően vált szükségsszerűvé a Bajai Ipari Parkban lévő egyedek kimentése és áttelepítése.

A transzlokációt a rendelkezésre álló áttelepítési protokoll, valamint az eddigi terepi tapasztalatok alapján valósítottuk meg. A befogott földikutyák a Bajától mintegy negyven kilométerre lévő Madarasi Marhajárás természetvédelmi területen kerültek elengedésre. Az egyedek mentésén túlmenően fő célunk egy hosszú távon önfenntartó és életképes délvidéki földikutyá-populáció létrehozása volt.

Jelen dolgozatban az elengedési helyszín kiválasztási szempontjainak értékelése mellett az áttelepített földikutyák heti rendszerességű monitoringjából származó eredményeket tekintetem át. Mindemellett az állatok nyomon követéséből keletkezett információk összevetésre kerültek a 2013 és 2015 között Bagamér-környékén megvalósított transzlokáció adataival is. Továbbá a monitoring tevékenység során felmerült kérdéseket és problémákat is igyekeztem felvázolni, illetve elemezni.

Az eredmények alapján elmondható, hogy a Baján befogott földikutyák az elengedést követően folyamatosan mutattak aktivitást a madarasi élőhelyen. A sikeres transzlokációhoz szükséges élőhelyi tényezők (domborzat, talaj, növényzet) elemzése szerint a kiválasztott helyszín megfelelőnek bizonyult az új délvidéki földikutya állomány létrehozásához. A túrásképek tanúsága szerint a feltételezett párzást követően a fiatal egyedek megjelenése is valószínűsíthető a területen.

Reményeim szerint a dolgozatban leírtak hozzájárulnak a jövőben más élőhelyeken kivitelezni kívánt földikutya-állományok transzlokációjának sikerességéhez, valamint az eredményesebb monitoring tevékenységek megvalósításához.